

Kultur- og Fritidsudvalget

Herning Kommune

7400 Herning

Herning 25. juni 2020

Ansøgning om støtte til ”Hernings Kultur Historie”

Undertegnede vil gerne søge om støtte til et projekt med arbejdstitlen ”Hernings Kultur Historie”. Der ansøges om et bidrag på 50.000 kr.

Baggrund

Herning er over årene især blevet kendt for et godt og dynamisk erhvervsliv (efter Anden Verdenskrig især omkring tekstilindustrien, senere messe- og kongreshallerne, og med underliggende solide strømninger omkring metalindustrien, et stort slagteri, en koncentration af bl.a. transport- og it-virksomheder mm.), et alsidigt sports- og fritidsliv med udvikling af eliteidræt indenfor bl.a. ishockey, fodbold, håndbold og cykling – og også for et kulturliv, de senere år suppleret med events i national topklasse, der hele tiden har simret på et interessant niveau, men som med højskoler, Birk-området og kunstmuseer satte Herning op i en national superliga, og de seneste årtier kun har lagt yderligere på.

Til erhvervslivets historie er tilføjet flere kapitler og bøger, erindringer af erhvervsledere, tekstilindustrien er beskrevet i flere værker, og Herning-bogen afsatte en udgivelse til erhvervslivets historie. Derimod foreligger der ikke en samlet beskrivelse af Hernings kulturhistorie, der passende kunne tage udgangspunkt i den første folkehøjskole i Hammerum fra 1867. En række kulturinstitutioner har hver for sig overvejet men af forskellige årsager droppet eller ikke magtet de ellers oplagte jubilæumsskrifter, der kunne have samlet op på enkeltbidrag til historien. I det hele taget har kulturlivet svært ved at finde overskud til den samlede beretning.

Derfor er der basis for den første samlede beskrivelse af Hernings kulturelle historie.

Indhold og form

Med nutidige briller vil man kunne iagttage en række institutioner i fin form, der skal have en plads i historien, som f.eks.:

Museum Midtjylland, Heart, Carl-Henning-Pedersen & Else Alfelts Museum, Team Teatret, Fermaten, Den Jyske Sangskole, Herning Musikskole, Ensemble MidtVest, Herning Kirkes Drengkor, MidtVest Pige Kor, Søby Brunkulsmuseum, Højskolen Skærgården, Skovsnogen,

Kulturelt Samråd, Herning Bibliotekerne, Lokalhistorisk Arkiv, Historiens Hus, Huset No. 7, Herning Billedskole, Herningsholmmuseet.

Under disse er imidlertid placeret en lang række nuværende og tidligere foreninger, samarbejder, netværk, mindre virksomheder mm., der bidrager ikke blot til historien og kulturelle oplevelser og frembringelser, men også forudsætningerne for det nutidige udtryk, f.eks.:

Historisk Forening, Foreningen Norden, Højskoleforeningen, Kunstforeningen, Kulturellen, Herning Højskole, Koloritten, Herning Gymnasium, Herning Seminarium, Herning Filmklub, Herning Korforening og Herning Musikforening. Læg dertil biografer, teatre, medier, trykkerier, forlag, foredragsforeninger, oplysningsforbund mm.

Stat, det tidligere amt, regionen og frem for alt kommunen er også vigtige interessenter. Hvorledes har de bidraget, også perspektiveret i forhold til andre steder i landet?

I nutidig kontekst opleves en række begivenheder så som Herning Rocker, kulturfestival, børneteaterfestival, højskoledage, Herning Opera Festival mm. Men tidligere har der også været Liv og Glade Dage, Hede Stunder, censureret kunstudstilling, Liv i Sdr. Anlæg, kammeratskabsaftener mm.

Den kulturelle historie kan også behandle en række fysiske udtryk i det offentlige rum, så som arkitektur (Den Sorte Fabrik, Det Skæve Hus mm.), kunst (Skulpturparken, Skulpturgågaden mm.) parker og landskabskunst (De Geometriske Haver, Mindeparken mm.), fredede bygninger, kirker etc.

I et øjebliksbillede kan folk godt forestille sig aktuelle navne, der præger kulturscenen, men det ville være forkert i en officiel ansøgning at udstikke konkrete navne. Men der var folk før dem, som udstak store linjer og anviste pejlemærker. Bag de kendte står en række knap så kendte, der har haft afgørende betydning for, at tingene er sket, i nogle tilfælde som (næsten) anonyme embedsmænd, der har lirket tiltag igennem. De kan bidrage til hidtil ukendte bidrag til historien. Så det er anledningen til at give Hernings første lokalhistoriker Konrad Understrup, museets grundlægger J.A. Trøstrup, folkemindesamleren E. Tang Kristensen, kunstneren Paul Gadegaard, landskabsarkitekt C. Th. Sørensen, arkitekt C. F. Møller, organist Cort Cortsen, digteren Nis Petersen, billedhugger M. S. Elo, arkitekt Jørn Utzon, rigsarkivar P. V. Glob og mange andre deres andel i historien.

Historien skal belyse begivenheder og institutioner, favne de nedslag der har gjort en forskel, analysere vilkår, forudsætninger, beslutninger og resultater. Belyse snitflader mellem det offentlige og civilsamfundet. Således fandt den nyeste udgave af Trap Danmark anledning til særskilt at nævne foreningslivet og den friville indsats som et særkende for egnen. Hertil kan lægges det bidrag, der kommer fra en række lokalt funderede fonde.

Hvorfor havnede Skovsnogen i Herning Kommune og ikke på Langeland? Hvad er koblingen mellem Angligården og gavlmalerierne i Brande? Hvorfor har Herning den eneste kunstbiennale i landet? Hvad var forudsætningen for, at Herning blev hjemsted for den nationale institution Sangens Hus? Hvordan har tekstilindustrien og brunkulseventyret spillet ind på udviklingen? Hvorfor mente Robert Jacobsen, at der var højere til loftet i Herning end i København? Hvordan havnede et bestillingsværk af Arnoldi i Herning i stedet for Nordsjælland? Den kulturelle historie om Herning vil fortælle også anekdoterne og besvare de interessante spørgsmål. Uden at gå på kompromis med den ”traditionelle” historieskrivning.

Projektet

Den større vision for projektet er en indsamling, en bearbejdning og en senere formidling på flere platforme. Når ansøgningen sendes nu (det fortærskede udtryk, at vi asfalterer, men vi anlægger vejen), skal årsagen søges i det forhold, at historien ikke kun skal baseres på eksisterende kilder og genskrivning, men også på nulevende aktører og interessenter. Et nyligt dødsfald minder om, at nogle af de personer, der aktivt har formet historien, fortsat kan bidrage, men at der også skal udvises rettidig omhu.

Ansøgningen kan derfor ses som både et bidrag til projektet og samtidig som en invitation til dialog om fortsættelsen og udviklingen.

Den aktuelle ansøgning baserer sig på, at det får et fysisk udtryk i form af en bog, cirka 250 sider, indbundet, med udgivelse ultimo 2022. Budget cirka 500.000 kr. (inkl. moms) til research, skrivning, foto og fotorettigheder, forlagsarbejde, herunder redigering og konsulentbearbejdning, grafisk arbejde, trykning samt digital bearbejdning og anden formidling.

Partner omkring forlagsarbejdet er Herning-forlægger P.H. Mikkelsen (Systime + Filo). Andre vil blive involveret. Der er tilsagn om samarbejde fra Historisk Forening.

Min baggrund

Min baggrund er et årelangt arbejde med både lokalhistorien og kulturlivet i Herning og omegn. Uddannelsesmæssigt er der journalistik, historie, litteratur i rygsækken. Erhvervmæssigt er der et alsidigt virke som journalist, redaktør, underviser mm.

De senere år har jeg været redaktør af en fast lokalhistorisk rubrik i Herning Folkeblad samtidig med et freelancevirke som kulturskribent og anmelder. I det lokale kulturliv har jeg erfaring som såvel aktør og bestyrelsesmedlem.

Undervejs er der udviklet et historisk forfatterskab med flere udgivelser. Blandt de seneste kan nævnes, at jeg var medforfatter på bogen om Hernings 100 års-købstadsjubilæum, på Herning Folkeblads 150 års jubilæumsbog og på bogen om Brandes gavlmalerier. På Trap Danmarks nyeste værk om Herning var jeg kommuneredaktør og fagmedarbejder.

Jeg håber på en velvillig behandling af ansøgningen og står naturligvis til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Kurt H. Jørgensen